

SCIENTIFIC RESEARCHES OF STUDENTS

UDC 007:004.738.5:654.195

Internet Radio: Past and Present

Bozhena Ikaliuk

*Master Student, Institute of Journalism, Taras Shevchenko National University of Kyiv,
36/1 Illienka Street, Kyiv, 04119, Ukraine*

The author's e-mail address for correspondence: bozhena_ikaliuk@ukr.net

ABSTRACT

The main objectives of the study are development, establishment and peculiar workings of Internet radio broadcasting. The study describes the main historical stages of evolution of Internet radio stations in Ukraine and throughout the world. The new data as to specifics of national Internet radio is given in the context of generalized experience of online radio stations in the United States, Europe, Canada. The peculiarities of their development and general principles of online radio broadcasting are described in the article. The study is based on the researches of Ukrainian and foreign scientists, also the news media and network radio programs were used. The methodology of the research includes the principles of cultural-historical, historical-typological and systematic approach and the methods of synthesis, analysis and generalization.

At the stage of development of information society, the emergence of new mass media has become an impetus for emergence of new processes of media convergence, which we can consider as a special environment of professional journalist activity. Today the new requirements of media industry are worked out as to professional and personal skills of radio journalist that actualizes the need for theoretical and practical understanding of radio broadcasting development in the Internet.

Thus, the main features of network radio were ascertained, that made it possible to characterize the network radio broadcasting as a new modern media. The results of the study show that the evolution of Internet radio in Ukraine is similar to development of the world online radio broadcasting, and the prospects of world radio are connected with Internet development and traditional distribution of acoustic information.

KEYWORDS: radio journalism; online radio stations; Internet radio; convergence; multimedia.

УДК 007:004.738.5:654.195

Інтернет-радіо: від минулого до сьогодення

Божена Ікалюк, *Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, студентка магістратури*

Резюме

Статтю присвячено розвитку, становленню та особливостям функціонування мережевого радіомовлення. У дослідженні описано основні історичні етапи еволюції інтернет-радіостанцій в Україні та світі. Нові дані щодо специфіки національного інтернет-радіо подано в контексті узагальненого досвіду функціонування онлайн-радіостанцій Сполучених Штатів Америки, Європи, Канади. Визначено особливості їхнього розвитку та загальні засади мовлення в мережі. В основі методології дослідження лежать засади культурно-історичного, історико-типологічного і системного підходу та методи синтезу, аналізу, узагальнення.

Оскільки на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства поява нових мас-медіа стала поштовхом для виникнення нових процесів медіаконвергенції, які ми можемо розцінювати як особливе середовище професійної діяльності журналіста, нині формуються нові вимоги медіагалузі до професійних та особистісних якостей радіожурналіста, що актуалізує потребу теоретичного та практичного осмислення розвитку радіо в інтернеті. На основі досліджень вітчизняних та закордонних учених виявлено основні ознаки мережевого радіо (серед них: інтерактивність, мультимедійність, доступність, конвергентність тощо), що дало змогу охарактеризувати новітній засіб масової інформації – мережеве радіомовлення. Результати дослідження показали, що етапи еволюції інтернет-радіо України конвергентні етапам розвитку та становлення світового мережевого мовлення, а перспективи світового радіо пов'язані з розвитком інтернету не меншою мірою, ніж з удосконаленням традиційних методів розповсюдження акустичної інформації.

Ключові слова: радіожурналістика; онлайн радіостанції; інтернет-радіо; конвергентність; мультимедійність.

Ікалюк Б. Интернет-радио: от прошлого к настоящему

Резюме. Статья посвящена развитию, становлению и особенностям функционирования сетевого радиовещания. В исследовании описаны основные исторические этапы эволюции интернет-радиостанций в Украине и в мире. Новые данные о специфике национального интернет-радио представлены в контексте обобщенного опыта функционирования онлайн-радиостанций Соединенных Штатов Америки, Европы, Канады. Определены особенности их развития и общие принципы вещания в сети. В основе методологии исследования лежат принципы культурно-исторического, историко-типологического и системного подхода и методы синтеза, анализа, обобщения.

Поскольку на современном этапе развития информационного общества появление новых масс-медиа стала толчком для возникновения новых процессов медиаконвергенции, которые мы можем расценивать как особую среду профессиональной деятельности журналиста, сейчас формируются новые требования медиаотрасли к профессиональным и личностным качествам радиожурналиста, что актуализирует необходимость теоретического и практического осмысления развития радио в интернете. Таким образом, на основе исследований отечественных и зарубежных ученых выявлены основные признаки сетевого радио (среди них: интерактивность, мультимедийность, доступность, конвергентность и т.д.), что позволило охарактеризовать

новейшее средство массовой информации - сетевое радиовещания. Результаты исследования показали, что этапы эволюции интернет-радио Украины конвергентные этапам развития и становления мирового сетевого вещания, а перспективы мирового радио связанные с развитием интернета не меньше, чем с совершенствованием традиционных методов распространения акустической информации.

Ключевые слова: радиожурналистика; онлайн радиостанции; интернет-радио; конвергентность; мультимедийность.

1. Вступ

Поява інтернету як нового засобу зв'язку та його перетворення у повноцінний інформаційно-комунікативний простір стала поштовхом для нової технічної революції. Із об'єктивною у віртуальну реальність переходять все нові медійні інститути, включно з радіо, яке вбачає в інтернеті-просторі перспективу розвитку нових технологічних майданчиків для створення та розповсюдження інформації. За останні роки мережеве радіомовлення фактично сформувало нову систему форм репрезентації радіо в інтернеті: більшість радіостанцій тепер не тільки дублюють ефір на сайтах, а й формуються та розвиваються виключно в мережевому просторі. Із появою радіо в інтернет-просторі завдяки новим комунікаційним технологіям, мультимедійності, інтерактивності, конвергенції звичне радіомовлення набуло нових рис, які розвиваються та трансформуються разом зі зміною нових каналів комунікацій. Віртуальний простір розширює можливості передачі рекламних оголошень, інтернет-радіо стало доступним для прослуховування у будь-який час, а конвергенція традиційного мовлення і новітніх комп'ютерних технологій стала причиною зміни роботи самих журналістів. Саме тому *актуальність* роботи полягає у необхідності виявлення та дослідження особливостей функціонування радіомовлення в інтернет-просторі. Адже на сучасному етапі розвитку інформаційного суспільства поява нових мас-медіа стала поштовхом для виникнення нових процесів медіаконвергенції, які ми можемо розцінювати як особливе середовище професійної діяльності журналіста. Нині формуються нові вимоги медіагалузі до професійних та особистісних якостей медійника, що актуалізує потребу теоретичного та практичного осмислення розвитку радіо в інтернеті.

Мета роботи – визначення основних етапів розвитку та становлення радіомовлення в інтернет-просторі, а також встановлення особливостей функціонування сучасного мережевого радіо.

Дослідження передбачає такі *завдання*:

- виявити та проаналізувати основні етапи становлення віртуального радіомовлення у контексті національного та світового досвіду;
- визначити характерні особливості сучасного радіомовлення в інтернет-просторі;
- узагальнити дані щодо стану та перспектив розвитку інтернет-радіо в Україні та світі.

2. Методи дослідження

В основі методології дослідження лежать засади культурно-історичного, історико-типологічного і системного підходу та методи синтезу, аналізу, узагальнення. Також під час дослідження застосовувалися принципи об'єктивності, історизму, системності, комплексності та достовірності. Використано бібліографічний метод, моніторинговий метод, системний та структурний методи.

3. Теоретичне підґрунтя

Основою роботи стали праці вітчизняних та зарубіжних науковців, дослідження в галузі мережевого мовлення, а також новітніх конвергентних засобів масової інформації. Зокрема, питання розвитку новітніх медіа досліджували Г.П. Бакулев [1], Зігфрід Вайшенберг [2], серед українських вчених – Б.В. Потятиник [3]. Щоправда праць стосовно розвитку та функціонування інтернет-радіо зустрічаємо значно менше. Зокрема, над питанням становлення радіомовлення в Україні працювали вітчизняні дослідники О. Я. Гоян, В. В. Гоян [4], В.І. Набруско [5], М. В. Нагорняк [6]. Беручи до уваги закордонних вчених, варто згадати П. Бірґера [7], який займався питанням історичного аспекту розвитку радіомовлення в інтернеті, а також типологією станцій за форматом мовлення в інтернеті. Окрім того, значну роль у дослідженні відіграли публікації в ЗМІ, присвячені окремим мережевим радіостанціям, а також сайти самих радіостанцій.

4. Результати й обговорення

Результатом наукової праці стало доведення функціональної повноцінності та перспективності мережевого мовлення в Україні; основні положення роботи обговорювалися на засіданнях кафедри телебачення і радіомовлення Інституту журналістики КНУ імені Т. Шевченка, а також на науковій конференції «Місія медіа у висвітленні збройних конфліктів».

Початок розвитку мережевого радіо бере у 90-х роках ХХ ст. Першопрохідцем у цій галузі стала радіостанція «Internet Talk Radio» (США), яка 1 квітня 1993 р. дублювала ефір радіостанції у веб-простір. Тоді некомерційна суспільна дослідницька корпорація IMS (The Internet Multicasting Service – «Мультимовні інтернет-сервіси») запустила свій новий проект – Internet Talk Radio («Розмовне інтернет-радіо»). Засновником корпорації та першою онлайн-радіостанції став американський економіст, письменник і експерт у галузі інформаційних технологій Карл Маламуд. За місяць до запуску онлайн-радіомовлення в американському виданні «The New York Times» Карл Маламуд зазначав: «Я називаю це випадковим доступом до радіо. Наші слухачі можуть починати, зупиняти, перемотувати та будь-яким іншим чином керувати радіостанцією».

Internet Talk Radio на той момент базувалося на серії абсолютно нових технологій, які використовувалися багатьма користувачами інтернету. Вони експериментували із цифровими відеоконференціями, телефонними дзвінками та навіть музичним мовленням через комп'ютерну мережу. Наприклад, під час візиту президента Клінтона до одного з виробників комп'ютерів оцифрована версія відеозапису події одночасно передавалась співробітникам радіостанції так, що вони могли дивитися її на своїх робочих комп'ютерах. Цей відеозапис був доступний і для інших користувачів інтернету з достатньо якісним обладнанням для отримання відео.

В ефірі онлайн-радіостанції лунала щотижнева півгодинна програма самого Карла Маламуда «Geek of the Week» («Комп'ютерний урок життя»). У програмі зазвичай з'являлися інтерв'ю з людиною, відомою в галузі комп'ютерної мережі, а також новини про веб-сферу, плітки, рецензії книг та навіть ресторани огляди, надіслані напередодні користувачами комп'ютерної мережі. Таким чином, за рік роботи радіостанцію «Internet Talk Radio» відвідали тисячі користувачів із декількох десятків країн, а редакція цього сайту змогла укласти договори і співпрацю з великими виробниками та постачальниками радіопродукції в Сполучених Штатах Америки: KPFA, Public Radio Satellite System.

У 90-х роках ХХ ст. на сайті радіостанції не було графіки, ілюстрацій, форумів, чатів та інших інтерактивних форм контакту з аудиторією – лишень адреса електронної пошти редакції. І хоча Internet Talk Radio складно назвати онлайн-радіостанцією у сучасному розумінні, оскільки мовлення велося не у прямому ефірі, все ж робота сервера нагадувала безліч сайтів інтернет-станцій, які виникають і сьогодні [8].

Наступним історичним проривом в онлайн-радіомовленні можна вважати 1 січня 1994 року, коли вищезгадана корпорація "IMS" запустила в інтернеті новий проект – радіостанцію «RT-FM», що вела мовлення в прямому ефірі 24 години на добу. Тоді у відвідувачів сервера цієї станції була можливість не тільки слухати прямий ефір, але й копіювати архіви деяких програм або записів прямих трансляцій.

Першим концертом, що транслювався в інтернеті, став виступ групи Severe Tire Damage 24 червня 1993 року. А в листопаді 1994 р. американська група Rolling Stones дала перший масштабний концерт у всесвітній мережі. Мік Джаггер, соліст групи, розпочав онлайн-виступ такими словами: «Хочу особливо привітати всіх, хто сьогодні зайшов в інтернет і підключився до M-bone (експериментальна мережа). І сподіваюся, це все не відключиться» [9].

7 листопада 1994 р. студентське радіо WXYC університету Північної Кароліни в Чейпл Хілл (США), що вело мовлення у місті на FM-частоті 89,3 МГц, стало першою традиційною радіостанцією, яка оголосила про запуск ретрансляції свого ефіру в інтернеті. Приблизно в цей же час почала веб-мовлення радіостанція WREK (91,1 FM) з Атланти (США), над якою працювали студенти Технологічного інституту Джорджії [8].

У 1994 р. у штаті Міннесота (США) Скотт Борн та Скотт Комбс заснували першу у світі радіостанцію, яка мовила виключно в інтернеті. Вже за десять місяців свого існування NetRadio мало 45 000 зареєстрованих користувачів та ще значно більше – незареєстрованих. Це була перша радіостанція, що отримала експериментальну ліцензію від ASCAP, яка пізніше стала стандартною ліцензією для всіх інтернет-радіостанцій. NetRadio пропонувало більше 125 онлайн-радіостанцій і залучало понад 50 мільйонів слухачів щомісяця. Наприкінці 2001 р. радіостанція припинила мовлення [10].

Через декілька років до розвитку мережевого радіомовлення приєдналася і Європа: у березні 1996 р. Virgin Radio з'явилося у Лондоні і стало першою європейською радіостанцією, яка не тільки вела трансляцію на хвилях FM, а й повністю дублювала ефір в інтернеті. На сьогодні Virgin Radio має чотири радіостанції, які доступні в інтернеті в різних форматах та швидкості завантаження [11].

1 травня 1997 р. в Саскатуні (Канада) було запущене Radio306.com (зараз Pure Rock Radio). У 2017 р. інтернет-станція purerockradio.net відзначила 20 років в ефірі та стала найбільш тривалою канадською інтернет-станцією.

У 1995 р. американці Марк Кьюбан і Тодд Вагнер почали ретранслювати в інтернеті одну з радіостанцій міста Далласа, використовуючи звичайний домашній комп'ютер. Поступово захоплення їхнє переросло в бізнес, і вони вирішили заснувати сервіс, який транслюватиме звичні радіостанції через інтернет. Уже в 1998 р. їхній сервіс Broadcast.com пропонував своїм споживачам передачі 345 радіостанцій. За те, що Марк Кьюбан і Тодд Вагнер допомагали традиційним радіостанціям розширити охоплення аудиторії за рахунок користувачів інтернету, вони отримували фінансові дивіденди. Також компанія могла продавати аудіорекламу, яка транслювалася веб-слухачам перед тим, як вони підключалися до онлайн-трансляції обраної програми, а також банерну рекламу на своєму сайті [12].

Із розвитком інтернету та активним впровадженням у повсякденне життя мережеве радіо стало набирати популярність, особливо на зорі нового тисячоліття – на початку 2000-их рр. Завдяки новим технологіям користувачі інтернету отримували можливість слухати регіональні радіостанції зі всього світу. Із кожним роком все більша кількість веб-станцій могла забезпечувати потік аудіо між 64 кбіт / с і 128 кбіт / с, наближаючись до

якості звучання CD-програвачів. Деякі традиційні радіостанції приймали рішення про повне перенесення мовлення в інтернет. Зокрема, з 2001 по 2004 рр. 335 традиційних американських радіостанцій офіційно подали повідомлення про цифрове мовлення. І ця цифра зовсім не відображає загальну картину, адже безліч інших радіостанцій виникали, щоб вести мовлення виключно в інтернет-просторі.

Наприкінці 90-их рр. й українські радіостанції активно розпочинають освоювати мережу інтернет. Зокрема, у 1998 р. дніпропетровська радіостанція «Міх» створює власний сайт, а у 2000 р. – львівське радіо «Незалежність» [13]. У той же час перші радіостанції вдалися до дублювання радіоефіру в мережі. Ефірні станції запрацювали онлайн у Львові: у 1999 р. майже одночасно дублювали в інтернеті свої програми FM-станції радіо «Незалежність» та радіо «Львівська хвиля». Окрім того, в інтернеті запрацювали українські радіостанції «Gala Радіо» (Київ), «Радіо Люкс» (Львів), та «Лтава – Ваша хвиля» (Полтава). Зокрема, «Gala Радіо» розпочало мовлення в мережі вже у 1997 році. Це була київська недержавна музично-інформаційна радіостанція. Протягом існування станції її формат і загальна концепція неодноразово змінювалися. Співвідношення української та закордонної музики складало 50/50. Станція акцентувала увагу на новій свіжій музиці з поєднанням емоційних балад і ритмічних хітів. Окрім музичних блоків в ефірі транслювалися хіт-паради, новини, автоновини, конкурси, вітальні та розважальні програми.

А от українська станція, яка вперше мовила виключно онлайн, була створена в Запоріжжі у 2000 р. й мала назву «TiNet Радіо» з форматом National Rock. Вона проіснувала майже рік і була закрита через технічні причини. Дещо довше (з весни 2002 до 2005 р.) працював онлайнпроект «Громадське радіо», яке заснував відомий журналіст Олександр Кривенко. Формат станції Talk давав змогу готувати розмовні шоу переважно соціальної та політичної тематики, розміщувати окремі передачі як подкасти та поширювати їх в ефірі багатьох ефірних радіостанцій України. Першим студентським онлайн-радіо в Україні, яке виникло 2004 р. була станція Київського національного університету імені Тараса Шевченка (власне, URaN розшифровується як University RAdio Network). URaN транслював кілька стилізованих потоків: рок-альтернативу, джаз, рок, етнічну музику, нью-ейдж тощо. Поряд з відомими виконавцями лунали записи молодих студентських гуртів, проводилися прямі трансляції концертів, що відбувалися в студмістечку [4].

На початку 2000 р. в Україні сформувався конкурентний радіомовний ринок, а також нараховувався перший мільйон користувачів інтернету. Кожна радіостанція прагнула збільшення слухачів і вбачала шлях до нової аудиторії у освоєнні інтернет-простору. Таким чином конкуренція українського радіоринку поступово перемістилася з ефірного мовлення в онлайн.

Нині мережеве радіомовлення, перетворюючись у нове медіа, стає все більш популярним. За даними американського опитування, проведеного у 2017 р., щотижня 140 мільйонів американців (12+), що становить 53% населення США, слухають інтернет-радіо [14]. Таку велику частку слухачів можна пояснити зручністю використання та доступністю контенту онлайн. Сьогодні інтернет-радіо втрачає характерні особливості традиційного мовлення і набуває ознак нового каналу комунікації. Адже тепер радіопрограму можна не тільки слухати, а й переглядати чи читати, а улюблені програми – відкладати для прослуховування на будь-який час, завантажити на смартфон чи поділитися з друзями в соціальних мережах.

Фактично онлайн-радіо – це сервер, сайт або портал, основним завданням якого є поширення масової інформації (новинного, аналітичного, розважального характеру) як за допомогою прямої передачі звукового потоку даних, так і завдяки збереженню аудіоматеріалів і повідомлень для подальшого прослуховування в комп'ютерних мережах (в т.ч. в мережі інтернет).

Серед переваг функціонування інтернет-радіо у сучасному інформаційному суспільстві можна виділити такі:

- конвергентність інтернет-радіостанції сприяє залученню відео- та текстових форматів до створення продукту. Таким чином слухач може обирати будь-який зручний спосіб сприйняття інформації;
- інтерактивність радіо, що полягає у максимальному доступі слухача до радіостанції. Адже листи та телефонні дзвінки не можна порівняти із моментальним обміном повідомленнями між редакцією та користувачем інтернету;
- інтернаціоналізація радіо, яка нівелює географічні кордони, актуалізує соціальну терпимість та мультикультуралізм;
- зменшення фінансових витрат для створення радіостанції робить інтернет-радіо доступним майданчиком для роботи молодих журналістів та створює засади для функціонування радіо, незалежного від держави чи олігархічних кіл.

Водночас сам інститут радіо набуває комбінаторних ознак поліплатформовості, «другого екрану» («Second Screen»), стає ближчим до слухача, актуалізує його роль у процесі створення радіоконтенту, взаємодії та реакції на нього (зокрема через інтерактив), – зазначає Т.С. Гиріна. Взаємопроникнення радіо та інтернету дозволило впровадити архівування, пошукові можливості всесвітньої мережі зменшили час пошуку та налаштування його відтворення тощо. Традиційна проблема радіомовлення, пов'язана з прямим ефіром, неможливість зупинити відтворення або повернутися до прослуховування подолана в підкастингу, цифровому неефірному радіомовленні [15].

Окрім того, проф. О.Я. Гоян зазначає, що потокове радіо доступне не всім користувачам, і, як правило, такі радіопрोगрами не можна завантажувати на мобільні пристрої – плеєри та кишенькові комп'ютери. Тому з 2000 р. з'явилася нова технологія – індивідуальне інтернет-мовлення, подкастинг, що базується на списках RSS і дає змогу автоматично завантажувати звукові файли на мобільний пристрій споживача. Зрештою, саме від назви такого приймача – iPod – і пішла назва технології подкастингу, яка є результатом поєднання функціональних особливостей радіомовлення та інтернету [16, с.232].

Нині в українському медіапросторі складно знайти радіостанцію, яка не вдалася до дублювання ефіру в інтернеті. Уже давно в мережі мовлять традиційні радіостанції «Країна ФМ», «Радіо Промінь», «Всесвітня служба радіомовлення України», «Ера FM», «Громадське радіо», «УХ-Радіо», «Radio ROKS» тощо. Окрім того, безліч вітчизняних радіостанцій мовить виключно онлайн. Серед них «Молоде радіо», «Radio SKOVORODA», «Urban Space Radio», «Радіо Аристократи», «Радіо Домівка».

5. Висновки

За чверть століття освоєння інтернету майже всі радіостанції вдалися до дублювання ефіру онлайн, а деякі з них виникають та мовлять лишень як мережеві радіостанції. Ще в 1993 р. американець Карл Маламуд сприяв тому, що радіорадіостанція «Internet Talk Radio» вперше в історії мовила онлайн. Відтоді виникали численні радіостанції як у Сполучених Штатах Америки («WXYC», «NetRadio», «RT-FM») так і в інших країнах («Virgin Radio» (Велика Британія), «Radio306.com» (Канада)). Наприкінці 90-их рр. розвивалося й українське мережеве радіомовлення. Розпочинали мовлення онлайн львівські FM-станції «Незалежність», «Радіо Люкс» та «Львівська хвиля», київське «Gala Радіо», полтавська радіостанція «Лтава — Ваша хвиля». А от українська станція, яка вперше мовила виключно онлайн, була створена в Запоріжжі у 2000 р. й мала назву «TiNet Радіо» з форматом National Rock.

З розвитком інтернету, новітніх технологій та каналів комунікацій все більше радіостанцій взялися за освоєння мережі. Адже доступ до інтернету відкриває нові можливості

пошуку та залучення аудиторії. Інтеграція мережевого мовлення із соціальними мережами забезпечила двосторонню комунікацію на рівні виробник-споживач, що не тільки робить радіовиробництво близьким та доступним, а й дає можливість залучити самого слухача до створення медіапродукту. Рівень зворотного зв'язку інтернет-радіо значно перевищує інтерактивність традиційного радіо: завдяки електронній пошті, спеціальним вкладкам на сайтах радіостанцій та можливості залишати коментарі у соціальних мережах слухач має можливість отримати відгук моментально. Окрім того, відносно зменшення фінансових витрат для створення мережевої радіостанції дає доступ молодим та прогресивним фахівцям до нової медіасфери, що збагачує вітчизняний та світовий медіаринок якісним та незалежним контентом.

Таким чином, можна визначити таке:

- етапи еволюції інтернет-радіо України конвергентні етапам розвитку та становлення світового мережевого мовлення, а отже функціонування мережевих аудіальних медіа України відповідає світовому радіодискурсу;
- характерними особливостями інтернет-радіо є запозичення кращих рис ефірного мовлення і одночасно подолання його недоліків (від примусової верстки радіопрограм до авізуальності);
- перспективи світового радіо пов'язані з розвитком інтернету не меншою мірою, ніж з удосконаленням традиційних методів розповсюдження акустичної інформації.

References

1. Bakulev, G.P. (2002), *Convergence of Media and Journalism*, Institute for Further Education of Television and Radio Broadcasting Workers, Moscow, 108 p.
2. Weischenberg, S. & Kleinstеuber, H.J. & Pörksen, B. (2011), *Journalism and Media*, Centr Viljnoji Presy, Akademija Ukrajinskoji Presy, Kyiv, 529 p.
3. Potiatynyk, B.V. (2010), *Internet Journalism: a Textbook*, PAIS, Lviv, 244 p.
4. Hoian, O. Ya. & Hoian, V. V. (2015), "Is it not radio broadcasting?... ", *Derzhava ta Reghiony: Ser.: Socialjni Komunikaciji [State and Regions: Series: Social Communications]*, vol.1, pp. 53-58.
5. Nabrusko, V.I. (1997), "Ukrainian radio in the online information space of Ukraine: the accents to transformation of social relations", *Visnyk Kyjivskoho Nacionaljnogho Universytetu Imeni Tarasa Shevchenka [The Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv]*, vol. 5, pp. 50-55.
6. Nahorniak, M.V. (2016), "The place of Ukrainian network radio broadcasting in mass information processes", in Kholod O. (Ed.), *Media Transformation: the Second Year: a Monograph*, Kyiv, pp. 281-304.
7. Birger, P. (2001), "Online radio: practically business", *Infobiznes [Infobusiness]*, no. 21(165).
8. Kolodkin, V. (1014), "How did Internet radio broadcasting begin throughout the world and in Russia", *Harb*, available at: <https://habr.com/post/288944/> (accessed: 01.10.2018).
9. The New York Times (1995), "Peering out a 'real time' window", available at: www.nytimes.com/1995/02/08/business/business-technology-peering-out-a-real-time-window.html (accessed: 01.10.2018).
10. City Pages: Minneapolis / St. Paul (1996), "Revolution radio", available at: <https://web.archive.org/web/20010421035637/http://citypages.com/databank/17/817/article2850.asp> (accessed: 01.10.2018).

11. Ebu Technical Review (2005), “An introduction to Internet radio”, available at: https://tech.ebu.ch/docs/techreview/trev_304-webcasting.pdf (accessed: 01.10.2018).
12. The New York Times (1998), “Broadcast.com faces risks after strong initial offering”, p. 2, available at: <https://www.nytimes.com/1998/07/20/business/broadcastcom-faces-risks-after-strong-initial-offering.html> (accessed: 01.10.2018).
13. Dmytrovskiy, O. (2018), “Origins and beginning of formation of Internet radio in Ukraine”, *TV and Radio Journalism [Tele- ta Radiozhurnalistyka]*, vol. 17, Lviv, pp. 92-96.
14. Edison Research (2017), “Podcasting continues to boom as four in ten americans tune in; smart speakers make their debut”, available at: <http://www.edisonresearch.com/infinite-dial-2017/> (accessed: 01.10.2018).
15. Hyrina, T.S. (2018), “Interface of globalization of convergent Ukrainian-language radio broadcasting”, *Visnyk Kharkivskoi Derzhavnoi Akademii Kultury. Seriya : Sotsialni Komunikatsii [The Bulletin of Kharkiv State Academy of Culture: Series : Social Communications]*, vol. 52, pp. 179-188.
16. Hoian, O.Ya. (2008), *Fundamentals of Radio Journalism and Radio Management: a Textbook*, Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, 272 p.

Submitted 19.10.2018

Список джерел

1. Бакулев Г. П. Конвергенция медиа и журналистика / Институт повышения квалификации работников телевидения и радиовещания. Москва, 2002. 108 с.
2. Вайшенберг З., Кляйнштобер Г.Й., Пьорксен Б. Журналістика та медіа : довідник / пер. з нім. П. Демешко, К. Максєв / за заг. ред. В. Ф. Іванова, О. В. Волошенюк. Київ : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2011. 529 с.
3. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. 244 с.
4. Гоян, В. В., Гоян О. Я. «Це не є радіомовлення?»...// Держава та регіони. Сер.: Соц. комунікації. 2015. № 1. С. 53-58.
5. Набруско В.І. Українське радіо в електронному інформаційному просторі України: штрихи до трансформації суспільних відносин // Вісник Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Київ, 1997. Вип. 5. С. 50–55.
6. Нагорняк М. В. Місце українського мережевого радіомовлення в масових інформаційних процесах // Медіатрансформації: рік другий: колективна монографія (за наук. ред. О. Холода; автори: В. Іванов, В. Ільганаєва, М. Нагорняк та ін.). Київ, 2016. С.148–165.
7. Биргер П. Радио в Сети : уже почти бизнес // Инфобизнес. 2001. № 21(165).
8. Колодкин В. Как начиналось интернет-радиовещание в мире и в России // habr. – 2014. URL : <https://habr.com/post/288944/> (дата звернення: 01.10.2018).
9. Peering Out a ‘Real Time’ Window // New York Times. 1995. URL : www.nytimes.com/1995/02/08/business/business-technology-peering-out-a-real-time-window.html. (дата звернення: 01.10.2018).
10. Revolution Radio // City Pages: Minneapolis / St. Paul. 1996. : URL : <https://web.archive.org/web/20010421035637/http://citypages.com/databank/17/817/article2850.asp> (дата звернення: 01.10.2018).
11. An Introduction to Internet Radio // Ebu Technical Review. 2005. URL : https://tech.ebu.ch/docs/techreview/trev_304-webcasting.pdf (дата звернення: 01.10.2018).
12. Broadcast.com Faces Risks After Strong Initial Offering. // The New York Times. 1998. С. 2.
13. Дмитровський О. Зародження і початки становлення інтернет-радіо в Україні. // Теле- та радіожурналістика. Львів, 2018. №17. С. 92–96.

14. Podcasting continues to boom as four in ten americans tune in; smart speakers make their debut // Edison Research. 2017. URL : <http://www.edisonresearch.com/infinite-dial-2017/> (дата звернення: 01.10.2018).

15. Гиріна Т. С. Інтерфейс глобалізації конвергентного україномовного радіомовлення // Вісник Харківської державної академії культури. Серія : Соціальні комунікації . 2018. Вип. 52. С. 179-188.

16. Гоян О. Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту : підручник / 3-тє вид., допов. Київ : Київ. ун-т, 2008. 272 с.

Надійшла до редколегії 19.10.2018